

בעוה"ש"ת

קונטרס

אייד זיך, אייד יענעם.

ווי עס ווערט ערקלערט די וויכטיקייט אז א מענטש זאל
'זיך' לייב האבן אין בן זיין לבב זכות, אזוי אייד 'יענעם'
לייב האבן אין בן זיין לבב זכות, און אז עס וועט ווערן
שילום צווישן אידן וועט מען זוכה זיין צו די בארקה שלימה
במהרה.

פארנעמט דורך

כבוד קדושת הרב הצדיק מוהרא"ש שליט"א

ל"ה עשרה בטבת, ה'תרנ"ג

געבויעט און באגרינדעט אויף די ווערטער פון אונזער הייליגער און פארבאטענער רבי,
דער באהאלטענער ליכטיגקייט, דער הייליגער הויכער ליכט, אדונט, מורט ורבינו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

און אויף די ווערטער פון זיין תלמיד, מורינו הגאון הקדוש, א וואונדערליכער ליכט,
וואס קיין שום באהעלטעניש איז נישט פארהיילן פון איהם,

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

און עס איז צוזאמגעשלאכטן מיט פסקוים פון תורה, גביאים, כתובים, און מאקרוים
פון אונזערע הייליגע חכמים פון גמרא און מדרשים און הייליגן זוהר.

עס איז געברענגט געווארן צום דרוק
דורך חסידי ברוסלב - נא. ארץ יצ"ו

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh Kiryas Joel

8 Hayes Ct.

845-467-5299

היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh Williamsburg

27 Skillman Street

718-384-1652

מתיבתא היכל הקודש

Mesifta Heichal Hakodesh

1129-42nd Street

Brooklyn NY 11219

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh Monsey

79 Decatur Avenue.

347-243-2992

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh Monsey

32 Dolson Rd.

347-733-7551

בארץ ישראל

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site: www.breslevcity.co.il

לשמיע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at:

amazon.com or at: mohorosh.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-481-3321

אויף זיך, אויף יענעם.

א.

געלויבט דעם אייבערשטן אז מיר זענען זוכה זיך צאם צוקומען ביי די יארצייט און הילולא פון הייליגן רבי נתן זכותו יגן עלינו, און ברוך השם אזוי ווי מען קומט זיך צאם דא, קומט מען זיך שוין היינט צוטאגס צאם אין נאך צענדליגער פלעצער דא הי אין אמעריקע אליין, לכבוד דעם הייליגן רבי נתן'ס יארצייט, בפרט ראש השנה אין אומאן ביים הייליגן רבינ'ס ציון קען מען זעהן וויפיל מענטשן קומען צו פארן פון אמעריקע, וואס דאס אלעס איז אדאנק די האראוואניע פון יארן לאנג הפצה, ווייל

אויף זיך, אויף יענעם.

דאָהי האט מען בכלל נישט געוואוסט פון הייליגן רבין, ברוך השם מיר האבן שוין אויפגעשטעלט דריי דורות מדפיסים און מפייצים, און מען זעהט ברוך השם וואס עס ווערט פון דעם וואס דער הייליגער רבי נתן האט געבעטן ביי זיין צוואה: ענקער ארבעט זאל זיין, 'פוצו מעינותיך חוצה' - מען זאל צושפרייטן און פארפלייצן דעם הייליגן רבינ'ס ספרים און לימודים פאר יעדן איינעם.

און מען דארף וויסן אז נאר דער הייליגער רבי נתן איז דערגאנגען און געוואוסט ווער דער הייליגער רבי איז און וואס ער וויל, אזוי ווי דער הייליגער רבי אליין האט זיך אמאל אויסגעדרוקט: נאר רבי נתן וויסט פון מיר, און נפתלי אביסל. אויף האט דער הייליגער רבי געזאגט (חיי מוהר"ן סימן שע): ווען נישט רבי נתן וואלט נישט געבליבן קיין איין בלעטל שמות פון מיינע תורות. ווייל רבי נתן איז געווען דער וואס האט אפגעשריבן אלע תורות און אלעס וואס מיר האבן היינט פונעם הייליגן רבין, כאטשיג ער איז אינגאנצן מקורב געווען ביים הייליגן רבין בלויז אכט און א האלב יאר, [פון פאר ראש השנה תקס"ג ביו

ה אויף זיך, אויף יענעם.

נאך ראש השנה תקע"א, און יעדע מאל עקסטער האט ער געהאט אזויפיל מניעות און צרות צו קומען צום הייליגן רבין, דאך האט ער זיך באפלייסט מער פון אלע תלמידים און באוויזן אזויפיל אפצושרייבן.

ווען איך בין געווען א יונגער בחור האב איך אמאל געהערט ווי דער וואוידיסלאווער רב זכותו יגן עלינו האט אנגעשריגן איינעם וואס האט גערעדט אויף רבי נתן, מיט דעם לשון: איר וואגט זיך צו רעדן אויף רבי נתן? איר ווייסט ווער רבי נתן איז געווען? ! רבי נתן וואלט געקענט זיין די גרעסטע רבי אין פולין! פונדעסטוועגן האט ער אלעס אוועק געווארפן און זיך אינגאנצן מכוניע געווען צו זיין רבין, וואס דאס איז דאך די גרעסטע חידוש! בכלל האט איר דען השגה ווער ברסלב'ער חסידים זענען? איך בין א פוילישער איד - שרייט ער ווייטער - און איך האב געלערנט ביי רבי מאיר שפירא זכרונו לברכה אין ישיבת חכמי לובלין, איך האב געזעהן און געקענט ברסלב'ע חסידים, זיי זענען גרויסע עובדי השם! (ווי באוואוסט איז דארט געווען דער קיבוץ ראש השנה פאר ברסלב'ער חסידים

אויף זיך, אויף יענעם.

פון גאנץ פולין, נאכדעם וואס עס איז אויפגעשטאנען די קאמעניסטן ימח שמים, און מען האט נישט געקענט זיין אין אומאן, עטליכע יאר האט דער גרויסער גאון רבי מאיר אויף מיט געדאווענט מיט די ברוסלבר קיבוץ).

דאס איז מיר געווען א שטארקע חיזוק אין די ערשטע יארן פון מיין התקרבות, [כאטשיג עס האט מיר נישט אויסגעפֿעלט קיין חיזוק אויף צו זיין מקורב צום הייליגן רבין, אבער דאך] אז מען הערט אן עלטערער רב וואס איז געווען זייער א מיושב'דיגער מענטש רעדט אזוי שטארק די שבח פונעם הייליגן רבי נתן.

ווען מען האט אמאל געברענגט פארן הייליגן צמח צדק פון ליובאוויטש זכותו יגן עלינו, איין באנד ליקוטי הלכות פונעם הייליגן רבי נתן, האט ער אסאך אריינגעקוקט אין דעם, און ער האט געהאט מורא'דיגע התפעלות דערפון, און ער האט זיך אנגערויפן: אב אחד לבלנו - מיר האבן אלע איין טאטע!

עס האבן דאס דעמאלס געהערט א גאנצע גרופע פון גרויסע תלמידים פונעם צמח צדק זכותו יגן עלינו, וואס

זיי זענען געווען 'חוזרים' [=געקענט גוט איבער'חזרן די לאנגע מאַמרים פון זייער רבין], דערפֿער נאכדעם וואס ער איז אַוועק פון דער וועלט, זענען זיי אַוועקגעפֿארן קיין אומאן און מקורב געווארן צום הייליגן רבין [איינער פון זיי איז געווען רבי ברוך אפרים זכרוננו לברכה, וואס ער האט געמאכט דעם ספר 'באבי הנחל' א פירוש אויפן ליקוטי מוהר"ן].

דער הייליגער רבי נתן האט געהאט א גרויסן תלמיד: רבי נתן בן רבי יהודה זצ"ל פון טבריה, דרוקט ער זיך אויס אין איינע פון זיינע בריוון אינעם ספר נתיב צדיק מיט דעם לשון: ווען איך לערן ליקוטי הלכות, וואונדער איך זיך אויב דאס האט געקענט שרייבן א ילוד אשה - א מענטש וואס איז געבוירן געווארן דא אויף דער וועלט, ווייל מיר דאכט זיך אז א מלאך האט דאס געשריבן.

וואס איז אייגענטליך געווען דאס גרויסקייט פון הייליגן רבי נתן? נאר רבי נתן האט פארשטאנען אז דעם הייליגן רבינים זאך איז נישט נאר פאר דרי מעלה - מענטשן וואס פליען אין הימל, קריכן אין הויכע

אויף זיך, אויף יענעם.

מִדְּרִיגוֹת. נָאֵר דָּעם רַבִּינ'ס זַאָף אַיז פֿאַר נִידֶערִיגֶע און צופֿאַלֶענֶע און צופֿראַכֶּענֶע מְעַנְטֶשֶׁן, פֿאַרְקֶערט גָאָר, וואס מֶער אַ מְעַנְטֶש אַיז נִידֶערִיג און צופֿראַכֶּן און צופֿאַלֶן, פֿאַר אַיִם דִּיִּקאַ אַיז גַעמאַכֶּט דָּעם הַיִּלִּיגֶן רַבִּינ'ס זַאָף.

און וועגן דעם האט דער הייליגער רבי נתן אַוועקגעשטעלט אַזעלעכע הַיִּלִּיגֶע סִפְרִים מיט אַזעלעכע טייערע דיבורים, וואס לעבט אויף, מאכט פֿריילעך און שטאַרקט יעדן איינציגן מְעַנְטֶש, און יעדעס ווארט פון הייליגן רבי נתן איז מְחִיָּה די גאַנצע וועלט, אַזוי ווי מען זעהט אַז רבי נתן זכרונו לְבִרְכָּה האט אַפֿגעשריבן אַפֿאַר בִּלְעֵטֶער אין חַיִּי מוֹהֲר"ן (סימן תג-תו), וועגן דאס גרויסקייט און וויכטיקייט פון זיין ביים הייליגן רבין ראש השנה, און פון די קבֿלה פֿאַרן טויזענטער אידן קיין אומאן אויף ראש השנה מיט אַזאַ מְסִירוֹת נֶפֶשׁ, זעהט מען אַז עפֿעס טוט זיך דא.

דערפֿאַר דאַרף מען לערנען דעם הייליגן רבֿינ'ס סִפְרִים וועט מען זעהן די לעכטיקייט וואס איז דא דערין, בִּפְרֵט

אז דער הייליגער רבי נתן האט אונז איבערגעלאזט אזא ירושה די אלע בענדער ליקוטי הלכות, וואס ווער עס לערנט עס, דארף שוין קיינעם נישט האבן, און ער וועט וויסן וואס דער הייליגער רבי וויל. נאר דער הייליגער רבי האט געזאגט אויף זיין ספר לקוטי מוהר"ן: די דעקל פונעם ספר וועט זיין א מניעה. דאס הייסט אויפצומאכן דעם ספר וועט זיין די שוועריקייט, אבער איינמאל אז א מענטש מאכט דאס אויף, לערנט ער שוין, ווייל אזוי איז ביי יעדע זאך אז מען הייבט אן קומט מען אן ביים סוף.

ב.

דער הייליגער רבי נתן רעדט ארום אין די ערשטע הלכה (לקוטי הלכות, השפמת הבוקר הלכה א, מיוסד על התורה של 'אומרה', לקוטי מוהר"ן חלק א, סימן רפ"ב): דאס גרויסקייט פון דן זיין יעדן איד לפה זכות, וואס דורך דעם קען מען צוריק ברענגן די גאנצע וועלט צום אייבערשטן און ברענגן די גאולה, אבער די ערשטע זאך דארף מען זיך אליין דן זיין לפה זכות, ווייל די אלע וואס קריטיקירן יענעם, זענען אליין פארביטערטע מענטשן, און קענען

אויף זיך, אויף יענעם.

י

נעבעך זיך אליין אויף נישט דן זיין לכה זכות און טרעפן
עפעס א גוטע נקודה, ממילא איז מען ביי זיך אראפ
געקלאפט און אפגעפרעגט, און מען גלייבט נישט אין
זיך, מען האט נישט קיין 'סעלף קאנפידענץ', איז ער
יענעם אוודאי נישט דן לכה זכות, אבער אז א מענטש
הייבט זיך אן דן זיין לכה זכות: עס איז נאכנישט עק
וועלט, עס איז נישט אזוי ווי איך האב געמיינט, איך בין
נאך נישט דער ערגסטער, איך האב נאך דאך אסאך גוטס
אין מיר! דאס הייבט אים און בויעט אים אויף, וועגן
דעם זאגן חז"ל (נדה, ל ע"ב): אפילו די גאנצע וועלט זאגט
אז דו ביסט א צדיק, זאלסטו זיין אין זיין אויגן 'אזוי ווי'
א רשע. ווייל א מענטש טאר נישט טראכטן ביי זיך נאר
אז ער איז 'אזוי ווי' א רשע, אבער נישט א רשע מממש;
מען טאר זיך נישט האלטן פאר א רשע, ווייל מען קען זיך
אליין אראפּווארפן חלילה, און עס איז נישט קיין מצוה
זיך אליין אראפ צו ווארפן!

עס שטייט א לאו אין די תורה (ויקרא יט יז): לא תשנא
את אחיך בלבבך - מען טאר נישט פיינט האבן א צווייטן

מענטש אויף קיין שום פאל [און אויב האט מען עפעס א טענה קעגן א צווייטן אז ער טוט אקעגן שולחן ערוך אדער אקעגן די תורה, דארף מען אים דאס זאגן אפען, אזוי ווי דער פסוק זאגט ווייטער (שם): הוכח תוכיח את עמיתך. אבער נישט האלטן ביי זיך, און רחמנא לצלן אויפבויען נאכדעם א קנאה און שנאה, ווייל אז מען זאגט עס נישט ארויס, טראגט מען זיך נאכדעם ארום מיט שנאה, וואס יעדע רגע וואס מען האט פיינט א צווייטן, איז מען עובר אויף דעם ביטערן לאוו פון 'לא תשנא את אחיך בלבבך' רחמנא לצלן].

די זעלבע זאך טאר א מענטש זיך אליין אויף נישט פיינט האבן און אראפקלאפן, נאר שטענדיג זיך אויפלעבן און זיך מחזק זיין מיט יעדע ביסל גוטס וואס ער טרעפט ביי זיך, אזוי ארום וועט ער ארויסגיין פון דעם ביטערניש אין וואס ער ליגט, און ער וועט שוין קענען זעהן און טרעפן ביי אן אנדערן אויף דאס גוטס, און ליב האבן און זיך אויסקומען מיט יעדן איינעם, וואס

דורךדעם וועלן מיר זוכה זיין אויסגעלייזט צו ווערן פון דעם ביטערן גלות.

ג.

דער לעצטער פרייטיג צונאכטס (פרשת מקץ שנת תר"ה) א וואך פאר דער הייליגער רבי נתן איז אוועק פון דער וועלט (ערב שבת פרשת ויגש), האט ער ארום גערעדט פון די 'מנורה' (זיין ליקוטי הלכות, ראש חודש הלכה ז בסופו), וואס דאס איז געווען צאמגעשטעלט פון ניין און פערציג טיילן [זיבן רען, צוויי און צוואנציג בעכערס, עלעף קנעפלעך, ניין בלומען], פונדעסטוועגן איז עס אבער געווען געמאכט פון איין שטיק גאלד. דאס האט זיך משה רבינו געוואונדערט און עס איז אים שווער געווען, ווי אזוי קלאפט מען אויס ניין און פערציג חלקים פון איין שטיק גאלד? האט אים דער אייבערשטער געזאגט: ווארף עס אריין אין פייער און עס וועט ארויס קומען א מנורה.

איז דאס דער הייליגער רבי נתן מסביר: וואס איז טאקע געווען די שוועריקייט דערפון? ! נאר אין די נעמען

פון די אלע צוועלעף שבטים: ראובן שמעון וכו', איז דא ניין און פערציג אותיות; און ווי באוואוסט האט יעדער שבט געהאט אן אנדערע קאליר אויף זיין פאן לויט די קאליר פון זיין שטיין אויפן חושן. וועגן דעם שטייט טאקע אין שלחן ערוך (אורח חיים סימן צ, סעיף ד, על פי זהר פקודי רנא ע"א): ווען מען בויעט א בית המדרש זאל מען בויען צוועלעף פענסטערס. וואס דאס איז מרומז אקעגן די צוועלעף נסחאות התפלה וואס איז אקעגן די צוועלעף שבטים (שער הפנונת להאריז"ל, ענין נוסח התפלה).

קומט אויס אז יעדער שבט האט א אנדערע נוסח און א אנדערער טויער, אבער די שלימות איז, אז מען זאל דינען דעם זעלבן בורא פל עולמים, ווייל אלע אידן זאגן דעם זעלבן: שמע ישראל הוה אלקינו הוה אחד. דאס איז געווען די חידוש ביי די מנורה, כאטשיג עס איז געווען פון ניין און פערציג שטיקלעך אקעגן די ניין און פערציג אותיות פון די הייליגע שבטים, דאך איז עס געווען אויסגעקלאפט פון איין שטיק גאלד, צו ווייזן אז פלל ישראל דארפן זיך האלטן צוזאמען.

אויף זיך, אויף יענעם.

דאס מיינט נישט צו זאגן אז יעדער מוז האלטן די זעלבע מיינונג און די זעלבע שיטה, ווייל עס איז נישט שייך ארויף צו צווינגען איין שכל אויף יעדעם [אזוי ווי להבדיל די קאמאניסטן, וואס זיי זענען אויף צופאלן נאך זיבעציג יאר], ווייל יעדער מענטש האט זיך זיין אייגענעם שכל, און ער האט רעכט צו האבן זיין שכל, אבער דאך דארף מען זיך נישט פיינט האבן, אזוי ווייט אז מען זאל זיך נישט וועלן משדך זיין איינער מיטן אנדערן, נאר ווייל יענער האלט נישט פונעם זעלבן רבי'ן פון וועם ער האלט, און אויפהאלטן די קינדער צוליב דעם רחמנא לצלן רחמנא לישזבן.

מען דארף וויסן אז מיר זענען אלע אין איין גרויסן שיף אינעם שטורמישן ים, וויי און ביטער איז אז אינעם זעלבן שיף שלאגט מען זיך ארום, ווייל די גוים האבן אונז אלע פיינט, און אפילו אין אמעריקע איז מען אויף נישט פארזיכערט קיין איין מינוט, און זיי קוקן נישט וועמענס חסיד מען איז, און צו וועלעכן קרייז מען געהערט.

איך זאג שטענדיג פאר די פרייע וואס זיי האבן נאר טענות אויף די פרומע וכו', אז דער אשמודאי-עמלק האט קודם גענומען די אלע אסעמעלירטע, זיי זענען געווען די ערשטע קרבנות, עס האט נישט געהאלפן אז מען האט געוויזן דעם צלם, זיי האבן געשריגן: דו ביסט א איד! און איר זענט אזוי זיכער מיט זיך, און מיט ענקער גאנצע מדינה?!

עס האט פארציילט א גר וואס פאר פינעף און צוואנציג יאר צוריק האט מען אים ארויסגעלאזט פון אוקריינא און ער איז אנגעקומען אויף ארץ ישראל, האט ער דערציילט: ער קומט פון א דערפל לעבן אומאן, וואס דער גאנצער דארף זענען געווען גרים, און ביי די צווייטע וועלט מלחמה האט מען קודם צאם-גענומען אלע אידן, האט מען אויף געכאפט זיין ווייב - וואס זי איז געווען א אידישע פרוי - און איר געשאסן פאר זיינע אויגן רחמנא לצלן, אבער אים - וויבאלד ער איז געווען פארשריבן אלץ א רוס - האבן זיי געלאזט לעבן, האט ער זיך געבעטן: שיסט מיך אויף! איך בין אויף א איד! האט

אויף זיך, אויף יענעם.

דער רשע געענטפערט: גיין, דו ביסט א 'רוס' און נישט קיין איד! אזוי איז ער געבליבן לעבן.

פון וואו קומט טאקע די אלע מחלוקת? נאר וויבאלד מענטשן זענען צובראכן און עס איז זיי פינסטער פאר די אויגן, קלאפט מען זיך אן איינער אינעם אנדערן, ווייל אז עס איז פינסטער זעהט מען נישט וואו צו גיין.

אזוי ווי דער הייליגער בארדיטשובער רב ברענגט (קדושת לוי פרשת ויגש, דבור המתחיל והנה), וואס ער האט געהערט פון זיין הייליגן רבי'ן דער גרויסער מעזריטשער מגיד זכותו יגן עלינו: אזוי ווי אויף דער וועלט איז דא ליכטיקייט און פינסטערניש, די זעלבע זאך איז דא ביי יעדן מענטש אין קאפ פינסטערניש און ליכטיקייט. דאס הייסט, אמאל איז פארן מענטש ליכטיג, און פלוזלינג ווערט אים פינסטער, און ער טראכט ווי אזוי וועט ער אמאל ארויסקריכן פון אזא צרה? ! און וואס איז טאקע די עצה ארויסצוגיין פונעם חושך, עס זאל אים ווערן ליכטיג? ! אז מען גייט צום צדיק, ער שיינט אריין אינעם

אויף זיך, אויף יענעם.

יז

מענטש שכל, ביז ער נעמט אים ארויס פון זיין פינסטערניש.

ווייל דער גאנצער ארבעט פון א צדיק איז צו מאכן ליכטיג פאר מענטשן, ווייל אז עס איז אים ליכטיג, פארנוואס זאל ער נישט מאכן לעכטיג פאר אנדערע מענטשן אויף, וואס דאס איז די גרעסטע צדקה, אזוי ווי דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קו): אויפן פסוק (תהלים מא, ב): **אשרי משכיל אל דל** - וואויל איז דער מענטש וואס געט אריין שכל פאר אן ארימאן; וואס הייסט אן ארימאן? איינער וואס האט נעבעך נישט קיין שכל, ער דארף אנקומען צו יענעם, אזוי ווי חז"ל זאגן (נדרים מא, ע"א): **אין עני אלא מדעת**. אויף זאגן חז"ל (ויקרא רבה א, ו): **דעת קניית מה חסרת**. ווייל אז א מענטש האט שכל פעלט אים גארנישט, און שכל איז איין זאך (דברים ד, לה): **אתה הראת לדעת פי הויה הוא האלקים אין עוד מלבדו**, עס איז נאר דא דער באשעפער, און אויסער אים איז גארנישט דא. און ווי נאר א מענטש האט אמונה האט ער שוין אלעס, און עס איז אים שוין לעכטיג,

אויף זיך, אויף יענעם.

ממילא קריגט ער זיך שוין נישט מיט קיינעם נישט, אבער א מענטש וואס האט נישט קיין אמונה און ער איז נישט צוגעקלעבט צום אייבערשטן, איז ער א פשוט'ער חיה וואס זעהט נאר אויס ווי א מענטש (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ז).

מען זעהט מענטשן וואס זיי זענען זייער מדקדק אויף די מצוות 'בין אדם למקום', אלע מצוות וואס ער טוט פארן אייבערשטן טוט ער מיט אלע חומרות און הידורים, אבער ווען עס קומט צו די מצוות פון 'בין אדם לחבירו' - די הלכות ווי אזוי מען דארף זיך אויפירען מיט אנדערע. פירט ער זיך אויף ווי א פשוט'ער חיה רחמנא לצלן, ער כאפט נישט אז דאס איז די זעלבע מצוות וואס דער אייבערשטער האט געהייסן טוהן, פארקערט גאר, די מצוות פון 'בין אדם לחבירו' איז נאך אסאך מער הארבער, ווייל בין אדם למקום, אז א מענטש האט זיך פארזינדיגט פארן בורא כל עולמים, ער האט געטוהן וואס מען דארף נישט, ווען עס קומט דער הייליגער טאג יום כיפור, און ער גלייבט אז אין דעם טאג איז דער באשעפער מוחל

פאר יעדן, דעמאלס איז אים דער באשעפער אלעס מוחל
 (רמב"ם הלכות תשובה פרק א, ג), אבער אז מען טשעפעט א
 צווייטן איד העלפט נישט יום כיפור, ביז מען בעט יענעם
 איבער, עס נוצט נישט גארנישט, דאס איז די טעות וואס
 מענטשן האבן, מען כאפט נישט אז מען איז עובר אן
 עבירה ווען מען רודפ'ט יענעם און מען איז אים מצער
 רחמנא לצלן, און מען וועט באצאלן דערפאר זייער
 טייער דער אייבערשטער זאל אפהיטן.

דאס זאגן חז"ל (תענית כו ע"ב): לא היו ימים טובים
 לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכפורים - עס איז
 נאכנישט געווען ביי אידן אזעלעכע ימים טובים אזוי ווי
 'חמשה עשר באב' און 'יום כפור'. ווי קומט חמשה עשר
 באב צו יום כפור אז עס זאל זיין די זעלבע גרויס?! נאר
 חמשה עשר באב האט מען מתיר געווען שבת בנימין
 צוריק אריינצוקומען אין כלל ישראל, און זיך משדך זיין
 מיט זיי, נאכדעם וואס זיי זענען געווען אפגעטיילט פאר
 א לענגערע צייט וכו' (עיני שופטים כא, א), דערפאר איז עס
 אזוי גרויס ווי יום כפור, ווייל יום כפור איז טאקע מכפר

אויף זיך, אויף יענעם.

אויף אלע עבירות וואס א מענטש האט געטוהן בין אדם למקום, ווייל דעמאלס טוט א מענטש תשובה, אבער נישט אויף די עבירות פון בין אדם לחבירו, וועגן דעם חמשה עשר באב ווען מען האט תשובה געטוהן אויף די עבירות פון בין אדם לחבירו, ווייל מען האט דעמאלס מתיר געווען חתונה צו האבן איינער מיטן אנדערן, און מען האט אויפגעהערט מיט די שנאה, איז די שמחה געווען פונקט אזוי גרויס ווי יום פפור.

די גמרא זאגט (יבמות יג ע"ב): כַּאֲשֶׁר שִׁיג שְׂמַאי אֲוֵן הַלֵּל זְעֵנְען גֵּעוּוֹען אַזוֹי שְׁטָרַענֵג אַיינער מיטן אַנדערן אין הִלְכָה, און יעדער איינער האט געהאלטן לויט זיין שיטה, און זיך נישט געוואלט אנועקירן בשום אופן, דאך אבער צווישן זיך האט מען זיך ליב געהאט, און זיך משדך געווען. ווייל פערזענליך האט קיינער נישט געהאט אקעגן דעם אנדערן.

מיט דעם קען מען אויך פארשטיין דאס וואס חז"ל זאגן (עין תקוני זהר תקון כא, דף נו ע"ב), א מורא דיגע לשון: 'פורים' איז נאך אסאך גרעסער ווי 'יום פפור' וואס עס

כא אויף זיך, אויף יענעם.

הייסט נאר יום פ'פורים - א טאג אזוי ווי 'פורים'. ווייל וויבאלד דער גאנצער יום טוב פורים איז נאר געשטעלט זיך ליב צו האבן איינער מיטן אנדערן, ווייל די מצוה פון פורים איז 'משלוח מנות' - מען שיקט איינער פארן אנדערן עסן און גוטע זאכן, און מען געט פאר אלע ארימעלייט 'מתנות לאביונים', אידן באהעפטן זיך איינער מיטן אנדערן און מען מאכט שלום, ווער רעדט נאך ווען מען טרינקט זיך אביסל אן, גייט מען ארויס פון אלע צמצומים, און מען הייבט אן צו קישן יענעם, וועגן דעם איז פורים נאך גרעסער פון יום כפור, ווייל דעמאלס איז דער עיקר מצוה: בין אדם לחבירו, און מען איז זוכה דאס צו פארעכטן, וואס דאס איז דער גרעסטע זאך ביים אייבערשטן, כאטשיג יום כפור איז דער העכסטער טאג פון יאר ווייל יעדער איד טוט דעמאלטס תשובה און רעדט זיך אויס דאס הארץ פארן באשעפער, אז ער האט א גרויסן יצר הרע וכו', און דער באשעפער איז אים דן לפי זכות און ער איז אים אלעס מוחל, איז עס אבער נאר 'בין אדם למקום'.

ד.

דער הייליגער רבי נתן האט אין זיין לעצטן טאג דא אויף דער וועלט זייער אסאך גערעדט פון יום פּיפור, און ווען ער האט זיך געשטעלט דאווענען מנחה, ערב שבת, האט מען געהערט ווי ער דאווענט שמונה עשרה, און ער איז אנגעקומען ביז די ווערטער פון: 'חנון המרבה לסלח' און ער האט דאס איבער געזאגט ביז עס איז ארויס זיין נשמה מיט די ווערטער.

באמת וואלט מען אים נאך געקענט באערדיגן פאר שבת ווייל עס איז נאך געבליבן צוויי שעה ביז לעכט צינדן, און גאנץ ברסלב איז א קליין שטעטעלע און עס איז נישט ווייט ביזן בית החיים, נאר מען האט געהערט אמאל פון רבי נתן "אז איין נאכט וויל ער נאך בלייבן דא אויף די וועלט פאר ער גייט ארויף". האט זיך אזוי געפירט אז מען האט שוין געצינדן לעכט אין שטוב, ווייל ביי רבי נתן פלעגט מען פרי לעכט צינדן.

זעהט מען פון דעם אז דער גאנצע זאך פון הייליגן רבי נתן איז געווען: 'חננו המרבה לסלח', אריינצוברענגן אין דער וועלט: "אז דער בורא כל עולמים איז א רחום וחנון, און ער האט רחמנות אויף יעדע איינציגע באשעפעניש".

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ז): א מנהיג קען זיין נאר דער וואס האט רחמנות אויף א צווייטן, אזוי ווי דער פסוק זאגט (ישעיה מו, י'): פי מרחמם ינהגם; דאס הייסט, מען דארף פארשטיין א צווייטן אויף, און אים דן זיין לפי זכות, כאטשיג איה האב געוואלט אז יענער זאל זיך פירן לויט מיין שכל און ווי אזוי איה פארשטיי, אבער וואס ווייסטו וואס אויף יענעם גייט איבער, וועגן דעם זאגט דער הייליגער רבי (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן א): ווער קען מאכן ראש השנה, און דן זיין א צווייטן? דער תנא זאגט דאך (אבות ב, ד): אל תדין חברך עד שתגיע למקומו - זאלסט נישט דן זיין א מענטש, ביז דו וועסט נישט קומען צו זיין פלאץ. אויב אזוי ווי קען א מענטש קומען אויף יענעם פלאץ?! [מען קען קיינמאל

נישט וויסן פון וואס מען זעהט אינדרויסן וואס עס טוט זיך טאקע ביי יענעם אין שטוב רחמנא לצלן, אמאל איז נישט דא קיין שלום בית דארט, אדער עס איז נישט דא קיין קינדער, אדער עס איז דא קראנקע קינדער, אדער איז נישט דא קיין פרנסה וכו' דער אייבערשטער זאל אפהיטן], אבער דער צדיק ער ווייסט יא וואס טוט זיך ביי יענעם, ממילא קען ער יעדן איינעם דן זיין לפי זכות; הלוואי הלוואי וואלטן מיר אריינגענומען אין זיך דעם לימוד, און אנגעפאנגן כאטש זיך אליין דן צו זיין לפי זכות.

א ערליכער איד האט מיר אמאל נאכגעזאגט פון איינעם, אז איינער איז געקומען צו אים און געבעטן: אפֿשר נעמט איר מיר פאר א תלמיד? האט ער געענטפערט: גלייבט מיר אז איך האב שוין א געפאקטע ישיבה פון זעקס הונדערט און דרייצן (613) תלמידים, און איך ווער משוגע פון זיי, ווי קען איך נעמען נאך איינעם? האט ער זיך זייער געוואונדערט ווער זענען די תלמידים?! האט ער אים מסביר געווען: איך האב צוויי

כּה אויף זיך, אויף יענעם.

הונדערט אַכט און פּעֶרצִיג [רמ"ח] אַיבֶּרִים, און דְרִי
הונדערט פּונעף און זעכצִיג [שס"ה] גִידִים, און מִיט יעדן
אַיבֶּר און גִיד דאַרף אײַך זיך עקסטרער שְׁלֶאגן, זאל אײַך
נאך נעמען נאך אײנעם? !

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן עט):
דער סוד פארנוואס מען קען זיין אזוי פרייליך שבת? ווייל
ביי שבת שטייט (שמות טז, כט): שְׁבוּ אִישׁ תַּחֲתֵיו וְגו', א
מענטש זאל זיצן אינטער זיך, און אונדאי נישט ארויסגיין
העכער פון זיין פלאץ. דאס הייסט אמאל טוט א מענטש
רחמנא לצלן די ערגסטע זאכן פון ניאוף אזוי ווי 'זמרי',
אבער ער פארפירט אז עס קומט אים שכר אזוי ווי
'פנחס'. אבער שבת קען א מענטש זוכה זיין צו זיצן
אפילו נאך נידריגער פון וואו ער איז באַמַת, ממילא
לויבט ער און דאנקט ער דעם בורא כל עולמים אז ער
קען זיך דערהאלטן, אונדאי פאלט אים נישט ביי, נאך צו
גיין זיכן ביי יענעם פעלערס, און ווען א איד נעמט אין
זיך דאס אריין, איז שוין זיין גאנצער לעבן אן אנדער
סארט לעבן.

דערפאר דארפן מיר זיך זייער פרייען מיט די ירושה
 וואס מיר האבן באקומען פון הייליגן רבי נתן, וואס ער
 האט דאס מקבל געווען פון הייליגן רבין, ווי אזוי אידן
 דארפן זיך מחיה זיין, און מחזק זיין איינער דעם אנדערן,
 וואס דאס איז די גרעסטע צדקה, און אמאל נאך מער פון
 אלע געלטער אין דער וועלט, ווייל ווען א מענטש איז
 שוין נעבעך אריינגעפאלן אין א דיפרעשאן, אין א
 מוראדיגע יאוש, דארף ער שוין נישט קיין געלט, און
 געלט וועט אים שוין נישט העלפן, אבער איין גוט ווארט
 אז מען רעדט מיט אים, קען מען אים ראטעווען, אזוי ווי
 חז"ל זאגן (פתובות קיא ע"ב): טוב המלבין שינים לחבירו
 יותר ממשקהו חלב, אז מען געט א שמייכל פאר א
 צווייטן, אז יענער זאל זעהן דיינע ווייסע ציינער, איז מער
 ווערד ווי דו גיבסט אים א פיינע גלעזל מילעך. ווייל
 יעדער מענטש האט זיך זיין צרה און אז מען איז אים
 מחזק איז דאס די גרעסטע מצוה, און אזוי אויך דארף זיך
 יעדער מענטש אליין מחזק זיין און נישט זיך צופרעכן חס
 ושלום.

כז

אויף זיף, אויף יענעם.

דער אייבערשטער זאל העלפן אז אין דעם זכות וואס
מיר וועלן זיך מחזק זיין, און מחזק זיין אנדערע אידן
אויף, זאלן מיר שוין זוכה זיין צו די גאולה שלימה
במהרה בימינו אמן

~ תם ונשלם שבה לאל בורא עולם ~